

[S. Rasmussen.]

være at afveje de forskellige Hensyn mod hinanden, og det er det, vi har prøvet paa gennem de to foreliggende Lovforslag.

Vi fra vor Side har allerede gennem adskillige Aar krævet, at den faste Ejendomsskat skulde føres tilbage til Niveaet fra før 1914. Jeg kan henvise til, at vi i Rigsdagssamlingen 1928—29 stillede Ændringsforslag til den daværende Regerings Amtsskatteforslag. Jeg kan ogsaa nævne de Kriseforslag, som mit Parti forelagde i Samlingen 1930—31, og jeg kan endvidere fremhæve, at vi i vort Krisemanifest af 3. Juli i Fjor klart og tydeligt tilkendegav vore Krav paa hele dette Omraade. Ved Samlingens Begyndelse forelagde mit Parti i Folketinget Forslag til Lov om Ændring i den kommunale Ejendomsbeskatning og i Ejendomsskatten til Staten, i hvilket vi stillede Forslag om, at den sognekommunale Grundskyld og Ejendomsskyld skulde nedsættes til $\frac{1}{3}$ af Gennemsnittet for Aarene 1928—29, 1929—30 og 1930—31, og at der over den amtskommunale Beskatning skulde lægges et Loft saaledes, at den amtskommunale Grundskyld ikke oversteg 2,5 pro mille. Dette Forslag betød — og det er for mig det afgørende —, at Ejendoms-skatteerne i det store og hele nedsattes til en Trediedel, og det samme gælder om det her foreliggende Lovforslag.

Det er klart, saaledes som det er blevet sagt, at der er Krise indenfor alle Erhverv, og at der er enkelte Erhverv, som er inde i en meget stærk Krise. Jeg kan eksempelvis nævne Skibsfarten, som jo gennem et langt Stykke Tid har haft det overmaade haardt. Landbruget har nu været i Krise i $1\frac{1}{2}$ Aar, efter at det i Forvejen var blevet overmaade svækket gennem den Valutapolitik, som nu en Gang er ført her i Landet, og som jeg ikke her skal komme nærmere ind paa. Landbruget har siden Sommeren 1930 set sine Priser falde ustandseligt, og vi har i Dag Landbrugsproduktpriser, som viser, hvilket kolossalt Fald der har fundet Sted. Jeg skal nævne enkelte Tal. Prisen paa Smør var i Slutningen af 1931 222 Kr. pr. 100 kg, men i Aarene 1909—14 var den gennemsnitlig 209 Kr., altsaa omtrent den samme som i 1931. For Æggenes Vedkommende var de tilsvarende Tal 140 Kr. og 120 Kr. For Flæskets Vedkommende har vi set et Fald helt ned til 58 Ø. i Dag mod 97 Ø. i 1909—14, og for Slagtekvægs er det endnu værre, jeg kan næsten sige, det er katastrofalt. Det er ikke blot det, at Prisen er faldet med 60 pCt., men jeg skal tillade mig at nævne et bestemt Bevis for, hvordan

Forholdene ligger: et Slagteri i Jylland sendte for nogle Dage siden 120 Kalve til Tyskland og fik tilbage — ikke Betaling, men en Regning paa 160 Kr. Naar Priserne er faldet saa forfærdeligt, betyder det jo et voldsomt Minus i Landbrugets Indtægter. I Perioden fra 1909, eller jeg kan godt sige fra 1914, har Landbruget udvidet sin Produktion meget stærkt, og dette har givet Landbruget store Udgifter. Det er jo en almindelig Tale, at Landbruget har stiftet Gæld — den højtærede Indenrigsminister har ogsaa været inde paa det i Dag —, og det maa vi indrømme, det er sket. Det vilde egentlig være interessant, om man kunde faa en Opgørelse over, hvor meget der skyldes egentlig Gældsstiftelse, og hvor meget der skyldes Prioriteter opstaaet ved Køb og Salg, og endelig, hvor megen Gæld der er opstaaet for Landbruget ved Arvefald. Det er rigtigt, at Landbruget har stiftet Gæld, jeg kan ogsaa sige megen Gæld, men det maa ikke glemmes, at for denne Gæld har vi faaet store Værdier, og de Forbedringer, Landbruget gennem sin Gældsstiftelse har opnaaet, vilde under normale Forhold kunne give Forrentning. Men det er Forrentning, der saa afgørende mangler i Øjeblikket, bl. a. fordi Landbrugets Afsætningsforhold Dag for Dag bliver vanskeligere — tænk blot paa den tyske Smørtold. Rentabilitetskrisen er altsaa blevet en Gældskrise, saaledes som den altid bliver, naar den er langvarig.

Nu er jeg godt klar over, at de foreliggende Lovforslags Gennemførelse ikke vil bevirke en bedre Rentabilitet, thi jeg indrømmer, at selv den Landmand, som ingen Gæld har, er kuert under Krisens Tryk, men det vil bevirke, at den større Byrde, som Gældskrisen lægger over hele Landet, i hvert Fald vil mildnes noget. Det maa dernæst ikke glemmes, at der er den afgørende Forskel mellem Gæld, der er stiftet for at udvide og forbedre Produktionen — og ingen vil vel bestride, at Pengene som oftest er benyttet dertil —, og Skattebyrden, at med Hensyn til Rentebyrden foreligger der en juridisk Forpligtelse, som, hvis den ikke opfyldes, forgrener sig ud over Samfundet paa en Maade, som kan fremkalde stor Nød og Katastrofe. Det skulde dog helst være saaledes, at man betaler, hvad man har lovet at betale, selv om ingen af os kan sige, om man ikke kommer ind i en Verdenssituation, hvor selv de mægtigste fører an med at nægte at betale deres Skyld, og hvor dette vel kan have Virkninger langt ud. Der er endvidere den afgørende Forskel, at Betalingen af Gæld og Renter er noget